

INNOWACJA PEDAGOGICZNA

pn.

„Wychować człowieka mądrego Wprowadzenie modelu pracy wychowawczej i resocjalizacyjnej z zastosowaniem metody tutoringów szkolnych jako profilaktyki pozytywnej problemów w polskiej szkole”

Autor innowacji:

Mariusz Budzyński - tutor i trener, autor koncepcji eksperymentalnych szkół ALA Autorskich Liceów Artystycznych i Akademickich

Autorzy adaptacji innowacji do warunków szkoły:

Nauczyciele Zespołu Szkół nr 8 we Włocławku

Czas realizacji innowacji

Data rozpoczęcia innowacji: **1 września 2017 r.**

Data zakończenia innowacji: **31 grudnia 2018 r.**

Czas trwania innowacji – **1 rok 4 miesiące**

Zakres innowacji:

Zmiana dotyczy klas trzecich szkoły podstawowej

Podstawa prawna:

- *Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.);*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 9 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków prowadzenia działalności innowacyjnej i eksperymentalnej przez publiczne szkoły i placówki (Dz. U. z 2002 r. Nr 56, poz. 506, z późn. zm.).*

Wprowadzenie

Istotą niniejszej innowacji pedagogicznej, mającej charakter zmiany metodyczno-organizacyjno – programowej, jest wdrożenie w szkole modelu pracy wychowawczej z zastosowaniem metody tutoringu szkolnego jako profilaktyki pozytywnej problemów w polskiej szkole.

Innowacja została opracowana w oparciu o założenia i doświadczenia pedagogiki dialogu oraz tutoringu szkolnego, jako metody edukacji zindywidualizowanej, której celem jest skuteczne wspomaganie każdego ucznia w jego indywidualnym rozwoju, niezależnie od uwarunkowań podyktowanych jego predyspozycjami psychofizycznymi.

Model zindywidualizowanej pracy z uczniem metodą tutoringu zakłada, że jest to długofalowy proces współpracy nauczyciela - tutora z uczniem, tutora z rodzicem nakierowany na integralny – obejmujący wiedzę, umiejętności i postawy – rozwój podopiecznego.

Istotą tutoringu są indywidualne spotkania, w trakcie których w atmosferze dialogu, szacunku i wzajemnej uwagi, tutor pracuje z rodzicem i podopiecznym, pozwalając mu dogłębnie poznać określony obszar wiedzy, rozwinąć umiejętność samodzielnego jej zdobywania oraz rozwinąć sztukę maksymalnego korzystania z własnych predyspozycji, talentów i zasobów intelektualnych.

Tutoring prowadzi także podopiecznego do mądrości i dojrzałości emocjonalnej oraz społecznej, ponieważ:

- pozwala na dostrzeżenie swych mocnych stron oraz na budowanie prawidłowej, realistycznej samooceny i poczucia własnej wartości,
- budowany jest na wartościach, które podziela cała społeczność szkolna,
- poprzez dialogowe relacje kreuje klimat bezpieczeństwa i współpracy,
- sprzyja twórczemu podejściu do życia i do nauki.

Skuteczności modelu pracy szkoły opartej na tutoringu należy upatrywać w zmianach relacji pomiędzy nauczycielem i uczniem oraz w zakresie opieki szkolnej, i związanych z nią oddziaływań wychowawczych. Zmiana owych relacji i, idące w ślad za nią, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa w szkole, zarówno uczniów jak i nauczycieli, jest warunkiem budowania gotowości ucznia do nauki, a w odniesieniu do nauczycieli, warunkiem ich gotowości do jego wspierania. Dalekosiężnym efektem tej zmiany powinno być

zintegrowanie czterech środowisk: nauczycieli, uczniów, rodziców i pracowników obsługi szkoły we współpracy nad wykonaniem wspólnego zadania „uczenia się” czyli zbudowania w szkole „wspólnoty wzajemnie uczącej się”.

Wdrożenie tak opisanej innowacji pedagogicznej opartej na tutoringach w konsekwencji wprowadzi do organizacji systemu opieki szkolnej zespół 2 tutorów przypisanych klasom III.

Opis zasad innowacji

(§§1,2,3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków prowadzenia działalności innowacyjnej i eksperymentalnej przez publiczne szkoły i placówki (Dz. U. Nr 56, poz.506 ze zm.))

Wariant podstawowy innowacji: Tutoring rodzicielski

I. Cele innowacji

1. Cel główny: Zbudowanie spójnej koalicji wychowawczej wokół dziecka. Wsparcie rodziców w zadaniu wychowania dziecka.
2. Cele operacyjne:
 - zbudowanie partnerskiego sojuszu między szkołą i rodzicami – sojuszu, współdziałania nauczyciela-tutora i rodziców otaczających zgodnym wsparciem dziecko (ucznia),
 - wsparcie rodziców w rozwiązywaniu dylematów wychowawczych,
 - indywidualny, zrównoważony rozwój ucznia w oparciu o jego mocne strony,
 - partnerskie relacje w całej społeczności szkolnej oparte na postawie dialogu personalnego, prowadzące do ukształtowania w szkole wspólnoty wzajemnie uczącej się.

II. Organizacja innowacji /założenia i metody pracy/

Przewiduje się następującą ścieżkę realizacji tutoringu rodzicielskiego:

1. przydzielenie przez dyrektora szkoły w klasach, w których będzie realizowana innowacja, 1 nauczyciela-tutora,
2. przestrzeganie zasady, rodzice powinni uczestniczyć w zajęciach przewidzianych innowacją – tutorialach i spotkaniach,
3. dopuszczenie możliwości procesu ustalania i zmiany tutora ; zmiana, o której mowa nie może być dokonywana częściej niż raz w semestrze, a procedura jej przeprowadzenia nie powinna trwać dłużej niż 1 tydzień,
4. przyjęcie standardowego czasu indywidualnej, bezpośredniej pracy z uczniem i jego rodzicami w uśrednionym, miesięcznym wymiarze określonym poniżej pkt. 8
5. przyjęcie zasady, że współpraca tutora z uczniem i rodzicem ma charakter poufny i funkcjonuje tylko w relacji tutor– uczeń - rodzice; odstępstwo od tej zasady jest możliwe jedynie w przypadkach, gdy uczeń (podopieczny) może wejść w konflikt z prawem lub podejmuje działania ryzykowne, zagrażające zdrowiu lub życiu,
6. przyjęcie założenia, że tutor, wykorzystując odpowiednie narzędzia we współpracy z rodzicami, pomaga uczniowi poznać własne możliwości, planować pracę i wyznaczyć osobistą ścieżkę rozwoju i nie podejmuje się zadań psychologa lub psychoterapeuty.

- 7 Do zadań lidera – koordynatora zespołu wychowawczego, należy
- prorowadzenie dokumentacji z przebiegu nauczania (dziennik lekcyjny klasy, arkusze ocen, wypisywanie świadectw),
 - organizowanie spotkań nauczycieli – tutorów danej klasy w ramach koordynowania ich pracy (w zależności od potrzeb),
 - koordynowanie procedury ustalania i zmiany tutora dla całej klasy,
 - w odniesieniu do oceny zachowania ustalonej przez tutora z uczniem, dokonywanie jej w dokumentacji szkolnej.
- 8 Do zadań **nauczyciela-tutora** - członka klasowego zespołu wychowawczego należy:
- Prowadzenie indywidualnej pracy wychowawczej z uczniami i rodzicami,
 - tworzenie sojuszu wychowawczego z rodzicem, uczniem ,
 - kontrolowanie uczestnictwa ucznia i rodzica w spotkaniu i reagowanie na pojawiające się w tym zakresie problemy,
 - sporządzanie we własnym zakresie notatek, uwag oraz spostrzeżeń ze spotkań z uczniem i rodzicami.

8. Ustala się, że czas indywidualnej, bezpośredniej pracy nauczyciela – tutora z uczniem i rodzicami wynosić będzie w uśrednieniu:

- kl. III szkoły podstawowej oraz 4 miesiące w klasie IV szkoły podstawowej – z uczniem od 5 do 10 min, co 2 tygodnie, z rodzicem od 25 do 45 min (stopień zaangażowania zależy od woli rodziców), 1 na 2 miesiące,

9. Do zadań tutora w odniesieniu do konkretnego ucznia należy:

- lepsze poznanie ucznia, w szczególności jego zainteresowań, predyspozycji i zasobów, mocnych i słabych stron,
- monitorowanie postępów i sytuacji ucznia w ciągu semestru
- przyjęcie wspierającej postawy wobec wartości ważnych dla rodziców w wychowaniu ich dzieci,
- nawiązywanie empatycznego dialogu tutor-rodzice,
- codzienne, podtrzymujące relacje, krótkie spotkania z uczniem,
- codwutygodniowe dłuższe spotkania – tutorial z uczniem
- podsumowanie wraz z uczniem i jego rodzicami poziomu osiągniętych efektów pracy na koniec semestru (roku) z zainspirowaniem ucznia do autorefleksji,
- autorefleksja tutora na koniec semestru wraz z wnioskami do dalszej pracy
- udział w spotkaniach z tutorem-superwizorem,

III. Przewidywane efekty działalności innowacyjnej

Realizacja zadań ujętych w innowacji powinna przynieść:

w szkole:

- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa psychicznego uczniów, ich rodziców i nauczycieli;
- zbudowanie wspólnoty "wzajemnie uczących się" siebie i od siebie;
- zmniejszenie poziomu zachowań roszczeniowo – agresywnych,

u ucznia, wzrost:

- samodzielności;
- odpowiedzialności (w tym za proces własnej edukacji);
- zdolności do podejmowania decyzji;
- systematyczności, samodyscypliny i umiejętności planowania zajęć;
- umiejętności realizowania przyjętych planów i pokonywania trudności;
- umiejętności samodzielnego uczenia się (również wyboru i oceny źródła informacji)
- otwartości i życzliwości dla innych oraz wzrost poziomu zaufania;
- odwagi w formułowaniu i głoszeniu własnych wartości,
- umiejętności twórczego, samodzielnego myślenia;
- tolerancji (akceptacji dla innych zachowań i poglądów);
- poszanowania dla pracy innych;
- umiejętności zgodnej współpracy (pracy w grupie);
- wrażliwości na losy innych i odpowiedzialności z tym związanej.

u rodziców:

- wzrost zaufania do nauczycieli i szkoły;
- wzrost gotowości do współpracy ze szkołą w oddziaływaniu wychowawczym i wspierania dziecka w nauce;
- większe zaangażowanie w życie szkoły;
- wzrost świadomości pedagogicznej.

u nauczyciela, rozwój i doskonalenie umiejętności:

- życia w postawie dialogu z zachowaniem szacunku dla człowieczeństwa każdej „spotkanej” osoby, oraz zmianie podstawy autorytetu nauczyciela tj. rezygnacja z autorytetu „nadanego” wynikającego z pełnionej funkcji, na rzecz autorytetu osobowości;
- nawiązywania, budowania dobrych relacji międzyludzkich;
- porozumiewanie się bez przemocy;
- tworzenia strategii (planów) dalekich i bliskich;
- elastyczności w realizacji planów;
- poszukiwania rozwiązań w oparciu o analizę przyczyn i skutków;
- rozwijania postawy współodczuwania;
- zachowania własnej autentyczności w profesjonalnym realizowaniu zadań;
- bycia konsekwentnym z zachowaniem elastyczności w sytuacjach, które tego wymagają;
- dostosowywania wymagań do możliwości ucznia;

- oddawania, tam gdzie jest to możliwe i uzasadnione inicjatywy, podejmowania decyzji i odpowiedzialności w ręce podopiecznego;
 - nierygorystycznej systematyczności;
- wyczuwania i stawiania „granic”;
- pełnienia funkcji rzecznika praw podopiecznego w szkole;
- wyznaczania odpowiednich granic swojej odpowiedzialności za podopiecznego.

Działania podjęte w innowacji powinny doprowadzić do zmiany postawy, opartej na oczekiwaniach i roszczeniach, na wzajemne zrozumienie i współpracę, zarówno w odniesieniu do rodziców, uczniów, jak i nauczycieli i ostateczne zbudowanie wspólnoty „wzajemnie uczących się” siebie i od siebie podmiotów społeczności szkolnej.

IV. Ewaluacja

1. Zakładana ewaluacja innowacji będzie przeprowadzona przez profesjonalny zespół badawczy ds. ewaluacji złożony m.in. z pracowników naukowych Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie, któremu przewodniczyć będzie doświadczona badaczka tutoringu w polskim systemie oświaty.
2. W odniesieniu do wdrażania tutoringu w szkole, ewaluacja będzie skoncentrowana na jego efektywności w kontekście rozwoju określonych kompetencji i postaw uczniów będących w relacji tutorskiej, co oznacza że zostanie opisane oddziaływanie tutoringu na rozwój ucznia w przestrzeni szkolnej, w relacjach społecznych oraz na wzrost jego osobistej dojrzałości.
3. Ewaluacja zakłada również objęcie badaniami tutorów oraz rodziców.
4. Badanie efektywności tutoringu będzie realizowane w dwóch fazach:
 - a. na początku roku szkolnego 2017/18 zostanie dokonana analiza stanu wyjściowego w odniesieniu do klimatu społecznego szkoły, relacji między uczniami, między uczniami i nauczycielami, a także w odniesieniu do samopoczucia uczniów oraz poczucia ich przynależności do szkoły i środowiska lokalnego, jak również postaw nauczycieli-tutorów.
 - b. na koniec roku szkolnego 2017/18 zostanie przeprowadzona analiza stanu po dokonaniu wdrożenia dla dokonania opisu w odniesieniu do efektów oddziaływań tutoringu na badane na początku roku szkolnego zmienne.
5. Narzędzia badawcze, które zostaną wykorzystane w procesie ewaluacji będą rzetelne i trafne.
6. Efektem końcowym ewaluacji będzie raport zawierający wnioski z ewaluacji dedykowany i przekazany szkole realizującej innowację.

